

ER DAGENS BÆREKRAFTSRAPPORTER RELEVANTE?
BÆREKRAFT PÅ BØRS

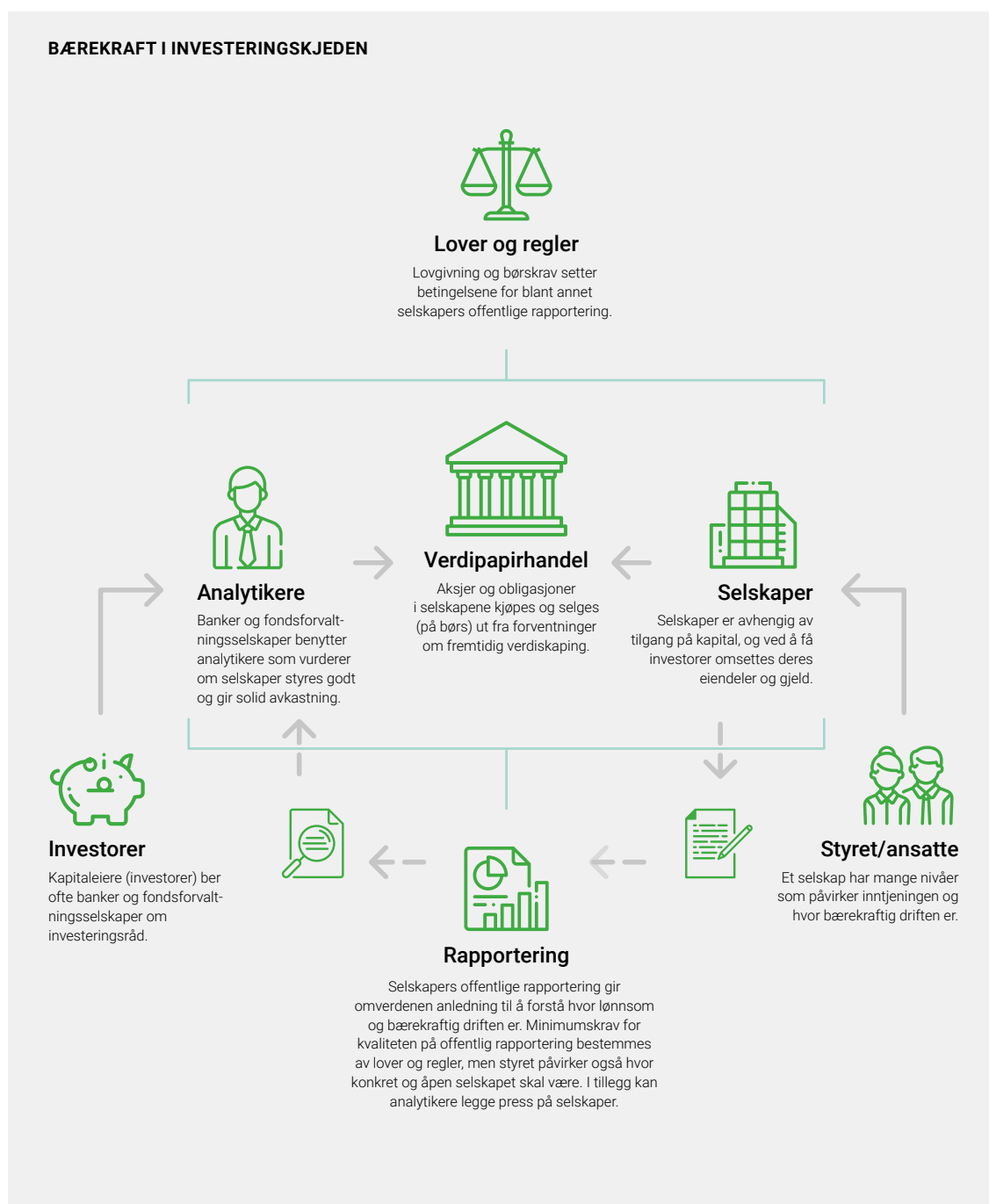

INNHOLDSFORTEGNELSE

Bakgrunn.....	2
Forord	3
Begrepsforklaring	4
1. Innledning	6
2. Analyse	8
2.2 Sammenhenger.....	13
3. Konklusjoner	15
4. Oversikt over topp 15.....	17

The Governance Group (TGG) er et uavhengig analyse- og rådgivingselskap som kartlegger risikoer og etablerer systemer for oppfølging av bærekraftsfaktorer. Vi gjennomfører bærekraftsrelaterte analyser for internasjonale selskaper samt større utrednings- og kartleggingsprosjekter for offentlige myndigheter. Vi har et kjerneteam i Oslo og et nettverk av rådgivere i Europa, Asia og Afrika.

Burson Cohn & Wolfe (BCW, tidligere Burson-Marsteller) er et av verdens største kommunikasjonsbyråer, og vi er ledende innenfor strategisk kommunikasjon og samfunnskontakt. Vi hjelper våre oppdragsgivere med å nå sine mål ved å kommunisere effektivt med viktige målgrupper, enten de er kunder, investorer, ansatte, myndigheter eller opinionen.

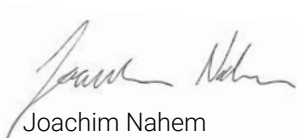
Selskapers håndtering av risikoer og muligheter knyttet til bærekraft blir stadig viktigere. Det kan påvirke hvor attraktivt selskapet er for investorer, og det kan gi risikopåslag på lån og forsikring. Disse vurderingene baseres i stor grad på offentlig tilgjengelig informasjon i årsrapporter og på nettsider. I denne sammenhengen har The Governance Group og Burson Cohn & Wolfe (BCW, tidligere Burson-Marsteller) analysert hva de 100 største selskapene på Oslo Børs presenterer om bærekraft, klimarisiko og FNs bærekraftsmål i årets årsrapporter: Hvor mange rapporterer etter internasjonale standarder? Hvor mange rapporterer på klimarisiko og klimautslipp, hva sies om FNs bærekraftsmål og hvor godt kommuniserer selskapene informasjonen? Og ikke minst – er det noen sammenheng mellom kvalitet på rapporteringen og selskapets størrelse, eierforhold, avkastning eller bransje?

En bærekraftsrapport er gjerne det konkrete «beviset» på at en bedrift arbeider systematisk med miljø-, samfunns- eller styringsmessige forhold. Mange selskaper velger å utforme en bærekraftsrapport som et eget kapittel i eller som et tillegg til årsrapporten, mens andre selskaper integrerer informasjon om arbeidet med bærekraft i de eksisterende kapitlene i årsrapporten. I større eller mindre grad har styrets beretning i årsrapportene også omhandlet miljø-, samfunns- og styringsmessige forhold. De siste årene er det blitt klart at slike «ikke-finansielle» forhold har finansielle konsekvenser: Eksempelvis er det en sammenheng mellom selskapers håndtering av klimautslipp og avkastning over tid.

Til tross for oppmerksomhet om bærekraft på styrenivå, blant konsernsjefer og blant investorer, gjenstår et viktig spørsmål: Hva forteller egentlig den bærekraftsinformasjonen som et børsnotert selskap presenterer? Gir bærekraftsrapporter på godt over 100 sider verdifull informasjon om selskapenes håndtering av miljø-, samfunns- eller styringsmessige forhold, eller er det fortsatt vanskelig å se hva materialet kan brukes til? Hvilken kvalitet har rapporteringen fra et risikoperspektiv, et investorperspektiv og et kommunikasjonsperspektiv? Og hvor tilgjengelig og beslutningsrelevant er denne informasjonen?

The Governance Group og BCW har systematisk gjennomgått de 100 største selskapene på Oslo Børs. Vår oppfatning er at bærekraftsinformasjon er nyttig for selskapers styre, toppledelse og investorer – men kun dersom den er konsistent, målbar og tilgjengelig. Vi har laget en liste over de 15 selskapene som oppnår flest poeng for sin bærekraftsrapportering basert på kvalitetskriteriene våre – for å vise eksempler til etterfølgelse (se kapittel 4).

Vennlig hilsen

Joachim Nahem
Managing partner, The Governance Group

Bente E. Engesland
CEO, Burson Cohn & Wolfe

Oslo, oktober 2018

Bidragsytere: Maria Gjølborg, Kristian R. Andersen, Annik C. Saxegaard Falch, Joachim Nahem, Eva Charlotte Berner, Susanne Lende, Kristian Sarastuen, Margrete Steen Fjeldhus, Jacob Mathiessen, Anna Vaagland og Merete Romestrاند. Ikoner side 3: Flaticons.

Bærekraft

Begrepet «bærekraft» ble kjent i 1987 da Brundtland-kommisjonen definerte bærekraftig utvikling som en samfunnsutvikling som imøtekommer behovene til dagens mennesker uten å gå på bekostning av mulighetene fremtidige generasjoner har for å dekke sine behov. Begrepet «bærekraft» («sustainability») blir i dag ofte forstått som å bruke ressurser på en fornuftig måte. For bedrifter betyr bærekraft å drifte virksomheten slik at dagens beslutninger også vil fungere i overskuelig fremtid, der eksempelvis risikoer for utslipp og tilgang på innsatsfaktorer er grundig vurdert.

ESG

ESG står for «Environmental, Social and Governance», og har blitt et kjent begrep for aktører i næringslivet som ønsker å vise et større samfunnsansvar. Begrepet kan oversettes til miljø-, samfunns- og styringsmessige forhold, og refererer til tre hovedkategorier av ikke-finansielle faktorer brukt av bedrifter og investorer. Forurensning og energiforbruk er eksempler på miljømessige forhold, menneskerettigheter og arbeidsforhold er eksempler på samfunnsfaktorer, mens etterlevelse av lover og kontrollmekanismer er eksempler på styringsmessige forhold.

FNs bærekraftsmål/SDG (Sustainable Development Goals)

I 2015 vedtok FNs medlemsland 17 globale mål for en bærekraftig utvikling frem mot 2030. Bærekraftsmålene erstatter tusenårsmålene som ble vedtatt i år 2000. Målene dekker både utviklingsland og innenrikspolitiske forhold i alle andre land. I tillegg til styrking av likestilling, utdanning og demokratiske institusjoner, har verden satt seg mål om å ta klima- og miljøhensyn. Dette omfatter industri, landbruk og energi.

RI

RI står for «Responsible Investing», og kan oversettes til «ansvarlige investeringer». Begrepet SRI og RI brukes ofte om hverandre. Investeringer som følger prinsippene for SRI eller RI blir ofte omtalt som grønne, sosialt ansvarlige, bærekraftige eller i tråd med en tredelt bunnlinje.

Samfunnsansvar

Samfunnsansvar dreier seg om å ta sosiale og miljømessige forhold med i vurderingen av samfunnsmessige forhold. Relatert til næringslivet kan bedrifters samfunnsansvar oversettes med det i dag nokså kjente begrepet «CSR», eller «Corporate Social Responsibility», som tar for seg bedrifters ansvar for å integrere sosiale og miljømessige hensyn i sin virksomhet.

Samfunnsengasjement

Det å være opptatt av spørsmål i samfunnet kombinert med deltagelse i frivillige organisasjoner, dugnader, veldedighet eller å utvise engasjement i politiske saker.

Samfunnsoppgave

En samfunnsoppgave dreier seg om de plikter som individer og institusjoner har for å sørge for at et samfunn styres og fungerer på best mulig måte. Viktige samfunnsoppgaver er for eksempel å sørge for at helsevesen, utdanning og rettsvesen fungerer. I dag ser vi at markedsaktører i økende grad ønsker å være gode samfunnsaktører og bidra til å utføre enkelte samfunnsoppgaver.

SRI

SRI står for «Socially Responsible Investing», og kan oversettes til «sosialt ansvarlige investeringer. SRI handler om å se utover finansiell avkastning i vurderingen av investeringsobjekter, ofte ved å ta med forskjellige ESG-forhold i vurderingen av risiko og muligheter knyttet til en investering. Målet med SRI er å sikre investorer gode fremtidige resultater på en måte som også er til fordel for samfunn og miljø.

1. INNLEDNING

1.1 Bærekraftskommunikasjonens historie

I løpet av de siste 20 årene har flere selskaper valgt å bruke mer plass på «ikke-finansielle forhold» i årsrapportene, og separate bærekraftsrapporter er heller ikke uvanlig. Ut fra et ønske om å fremstå som mer samfunnsbevisst og etisk, har selskaper begynt å arbeide mer systematisk med hvordan driften påvirker og påvirkes av miljø-, samfunns- og styringsmessige forhold. Samtidig har investorer, som for et tiår siden kun vurderte kvartalsvise resultatrapporter, begynt å inkludere flere elementer i sine analyser. Ansvarlig forvaltning har medført at ESG-data etterspørres og benyttes som en del av investeringsbeslutningene. Samtidig er det uklart i hvor stor grad bærekraftsrapporteringen er egnet som del av investeringsbeslutninger.¹

Fase 1: Blomster og glade barn (1998–2008)

Opprinnelig rapporterte selskapene om «ikke-finansielle forhold» hovedsakelig av omdømmehensyn, for å bygge sin merkevare og for å framstille sin forretningsmodell på en positiv måte.² Rapportene var gjerne ordrike og illustrert med bilder av grønn natur og glade barn, og hadde mer til felles med selskapenes markedsmateriell enn deres årsrapportering. Siden Hydro³ utga en av verdens første miljørapporter i 1998, har bærekraftsrapportering blitt hovedregelen for store internasjonale selskaper, og det har vokst fram flere frivillige internasjonale rapporteringsstandarder som har strammet opp rapporteringen. Den mest brukte er Global Reporting Initiative, men det finnes et utall egne standarder for ulike bransjer og temaer, og standarder for verifikasjon av bærekraftsrapporter.

Fase 2: Plikt og krav (2008–2014)

Parallelt har det blitt innført ulike nasjonale og regionale lovkrav som pålegger selskaper å redegjøre for sitt bærekraftsarbeid. Danmark var tidlig ute med krav om at styrene i børsnoterte selskaper må redegjøre for retningslinjer og resultater innen miljø, anti-korrupsjon, arbeidsforhold og menneskerettigheter. Norske myndigheter fulgte raskt etter, og innførte §3-3 c i regnskapsloven som pålegger styret i alle store selskaper å rapportere om det samme. I 2014 introduserte EU en lignende formulering i sitt regnskapsdirektiv.

Fase 3: Finansbransjen finner fram kalkulatoren (2014–2018)

Kombinasjonen av omdømmemotivert og lovpålagt rapportering har skapt et uoversiktlig landskap for bærekraftsrapportering. Hele skalaen brukes, fra pliktdrevet, motvillig minimumsrapportering til rapporter på flere hundre sider. Inne i dette litt kaotiske bildet vokser det nå fram en tredje drivkraft: Investorenes ønske om konkret og forståelig bærekraftsinformasjon som kan benyttes i selskapsanalyser, samt begynnende bruk av slik informasjon i kredittvurderinger⁴ og forsikringer.

Startskuddet kom fra investorer som lette etter kandidater til etiske eller grønne fond, eller som ville utelukke verstingselskaper. De siste to-tre årene har imidlertid flere og flere «tradisjonelle» investorer begynt å inkludere bærekraftskriterier i de ordinære selskapsanalysene, ut fra en oppfatning om at god selskapsstyring innen bærekraft gir bedre finansielle resultater. Når det gjelder klimainformasjon har flere studier vist at utslipp har effekt for både risiko og avkastning.⁵ Banker og forsikringsselskaper har også fått øynene opp for dette, og jobber med ulike modeller for å prise bærekraftsfaktorer inn i kredittmodeller og forsikringspremier. Bloomberg og MSCI, to av de store leverandørene av selskapsanalyser til finansbransjen, meldte om over 20 prosent vekst i salget av bærekraftsdata i 2017.⁶

Denne bruken av bærekraftsinformasjon har endret bildet radikalt. Fra frivillig tilleggsinformasjon, via lovpålagte minimumskrav, har i dag selskapers bærekraftsrapportering begynt å påvirke tilgangen på kapital og priser på lån og forsikring. Ikke radikalt, men nok til at mange selskaper behandler bærekraftskommunikasjon med et helt annet alvor. Analytikere trenger konkret resultatrapportering og konsis redegjørelse for styring, kontroll og praksis relatert til bærekraftsrisiko og -muligheter for å gi en korrekt vurdering av et selskap. Et tydelig eksempel er vurdering av hvor godt selskaper er rustet mot konsekvensene av klimaendringer, noe som har seilt opp som en stor bekymring i finansbransjen de siste årene.

Selskapsanalyse på dette nivået er drevet av helt andre informasjonsbehov enn hva bærekrafts-

1 Why It's So Hard to Be an 'Ethical' Investor, Wall Street Journal, Sep 3, 2018

2 Gjølborg, M., Explaining Regulatory Preferences: CSR, Soft Law, or Hard Law? Insights from a Survey of Nordic Pioneers in CSR, Business and Politics, Volume 13, Issue 2, August 2011, pp. 1-31

3 <http://reports.huginonline.com/hugin/801260.pdf>

4 S&P Global Ratings, Our Approach to Assessing ESG in Ratings

5 Serafeim, G. et al., The Value Relevance of Corporate Sustainability Disclosures: An Analysis of a Dataset from One Large Asset Owner, Harvard Business School, May 11, 2017

6 Record Year of Growth for MSCI ESG Research and Bloomberg 2017 Impact Report

rapporter så langt har vært utviklet for. Lange anekdotiske beskrivelser med bilder av blomster og barn gir ikke god uttelling i slike analyser, ei heller motvillig minimumsrapportering etter lovens krav.

Denne rapporten tar for seg hva de 100 største børsnoterte selskapene i Norge rapporterer innen bærekraft. Alle disse selskapene er omfattet av de samme rapporteringskravene i regnskapsloven, EUs regnskapsdirektiv og Oslo Børs' anbefaling for bærekraftsrapportering.

Er det primært «blomster og barn» eller lovpålagt minimumsrapportering som dominerer? Klarer selskapene å rapportere informasjon som er nyttig også for finansbransjen? Hvilke rapporteringsstandarder er mest utbredt, og er informasjonen verifisert av tredjepart? Er det forskjeller mellom ulike bransjer, størrelser, lønnsomhet og eiersammensetning? En grundig gjennomgang av disse spørsmålene er avgjørende for å forstå hvor godt selskapene er rustet for en framtid der bærekraftsinformasjon vil påvirke stadig flere aktørers vurdering av selskaper.

1.2 Metode

Vurderingen av bærekraftsrapporteringen tar for seg de 100 største selskapene etter børsverdi som er notert på Oslo Børs. Analysen er basert på offentlig tilgjengelig informasjon fra årsrapporter og bærekraftsrapporter for 2017, i tillegg til materiale publisert på nett innen midten av august 2018.

For de aller fleste selskapene er rapportering på bærekraft lett tilgjengelig. Der informasjon om bærekraft i form av rapporter eller informasjon på nettsider ikke kommer tydelig frem, kan relevant informasjon

Vurderingen av bærekraftsrapporteringen tar for seg de 100 største selskapene etter børsverdi som er notert på Oslo Børs.

ha uteblitt fra vurderingen. Dette vil da også reflekteres i den kommunikasjonsfaglige vurderingen

gjort av BCW, som vektlegger grad av tilgjengelighet av relevant informasjon.

Grunnlaget for analysen er de 100 største selskapene på Oslo Børs, målt etter verdi ved årsslutt. I tilfeller der datterselskaper av konserner har presentert mer detaljert rapportering enn morselskapet, har vi tatt hensyn til datterselskapenes rapportering selv om denne ikke formelt sett er en del av konsernets årsrapport.

Selskapene er blitt vurdert på seks områder

1. Generell faglig kvalitet i bærekraftsrapporteringen, det vil si i hvilken grad det rapporteres på vesentlige temaer for virksomheten på en systematisk måte (for eksempel etter den ledende standarden fra Global Reporting Initiative – GRI). (se 2.1.1)
2. Integrering av FNs bærekraftsmål (UN Sustainable Development Goals) i selskapets arbeid med bærekraft, samt hvor informativ denne rapporteringen er. (se 2.1.2)
3. Selskapenes CDP-rangering (Carbon Disclosure Project) der det skal rapporteres spesifikt på klimautslipp og -strategi. (se 2.1.3)
4. Selskapenes redegjørelse for håndtering av klimarisiko og hvorvidt denne dekker punktene i TCFD knyttet til styring, strategi, risikohåndtering og målsettinger. (se 2.1.4)
5. Kommunikasjonfaglig vurdering av selskapenes bærekraftsinformasjon basert på rapporteringens tilgjengelighet, brukervennlighet på nettsider, samsvar i innhold mellom rapport og nettsider, historiefortelling og benyttelse av infografikk. (se 2.1.5)
6. Rapportering i lys av regnskapsloven §3-3 c. Fordi loven ikke har konkrete rapporteringskrav, har vi ikke gitt poeng for denne kategorien. (se 2.1.6)

Formålet med denne gjennomgangen er ikke å peke ut syndebukker, og vi har derfor kun valgt å publisere navnene på de 15 selskapene som scorer best på våre kriterier for bærekraftsrapportering. Vi mener dette kan bidra til å inspirere selskapene som ikke nådde opp på listen, ved å vise hvordan andre aktører i samme sektor arbeider målrettet for å bedre offentlig tilgjengelig informasjon om bærekraft.

Selskapene har blitt gitt en score fra 0–4 på de forskjellige områdene, med unntak av selskapenes CDP-rating. CDP har en egen kategori for selskap som har blitt bedt av sine investorer om å rapportere, men som likevel ikke har gjort dette (kategori F «Failed to report»). Disse selskapene har fått score -1 ettersom det signaliserer en manglende vilje til å etterkomme investormarkedets behov for informasjon. Datagrunnlaget for vurderingen inkluderer selskapenes årsrapporter fra 2017, eventuelle bærekraftsrapporter og informasjon tilgjengelig på selskapenes nettsider.

Score	Bærekraftsrapport	FNs Sustainable Development Goals	CDP Rating	Klimarisiko	Kommunikasjon
0	Ingen rapportering.	Nevnes ikke.	Score: O	Nevnes ikke.	Rapporten(e) er ikke publisert på nettsider.
1	Noe informasjon på enkelte tema. Ingen systematisk vurdering.	Nevnes i generelle ordelag.	Score: D	Nevnes, men ingen informasjon om hvordan selskapet håndterer risikoen.	Rapporten(e) er publisert, men vanskelig tilgjengelig på nettside.
2	Brukt informasjon om flere tema. Mangler vesentlighetsanalyse og interessentdialog.	Nevnes. Relevante mål identifiseres. Ingen systematisk rapportering.	Score: C	Nevnes i form av både fysisk risiko og overgangsrisiko. Lite informasjon om hvordan selskapet håndterer risikoen.	Rapporten(e) er lett tilgjengelig på nettsidene. Innholdet som formidles går ikke utover grunnleggende/overfladisk informasjon. Lite bruk av bilder, film, infografikk, case etc.
3	Rapporterer etter/på nivå med GRI, dvs. god vesentlighetsanalyse og interessentinformasjon. Systematisk rapportering på alle vesentlige tema.	Nevnes. Relevante mål identifiseres. Noe systematisk rapportering.	Score: B	Nevnes i form av både fysisk risiko og overgangsrisiko. Noe redegjørelse av hvordan selskapet jobber med klimarisiko (styring, strategi, risikohåndtering, tall og målsettinger).	Virksomhetens bærekraftsarbeid formidles i selve rapporten (eller tilhørende delrapporter) gjennom bruk av historiefortelling og kommunikasjonsvirkemidler rettet mot flere målgrupper (for eksempel foto, infografikk og case etc.) på en god måte. Rapporten er lett tilgjengelig på nettsidene. Innholdet i rapporten er presentert på nettsidene på en tilfredsstillende måte.
4	Eksternt verifisert rapport.	Grundig integrert i bærekraftsrapporteringen. Konkrete KPI-er og konkrete resultater å vise til.	Score: A	Nevnes i form av både fysisk risiko og overgangsrisiko. God redegjørelse av hvordan selskapet jobber med klimarisiko (styring, strategi, risikohåndtering, tall og målsettinger).	Rapportens innhold har etablert et eget lett tilgjengelig område på nettsidene med stor grad av god historiefortelling rettet mot flere målgrupper, og fremstår som en sentral del av virksomhetens kommunikasjon. I tillegg inkludert punktene i kriterium 3.

I tabellen over er de forskjellige kriteriene for vurderingene presentert i mer detalj. Under er de forskjellige kriteriene for vurdering presentert mer inngående.

The Governance Group har utført en systematisk gjennomgang av selskapenes årsrapporter og eventuelle bærekraftsrapporter. Analysen er gjennomført av to uavhengige analytikere. Tilsvarende har en referansegruppe av analytikere fra BCW gjennomført kommunikasjonsfaglige vurderinger av selskapenes bærekraftsrapportering.

Utgangspunktet har vært å måle og kartlegge i hvilken grad de børsnoterte selskapene lykkes med å formidle det arbeidet de gjør på bærekraft, både i selve rapporteringen og på egne nettsider. Vi har kun vurdert rapportene og informasjon på nettsidene. Kommunikasjon i andre kanaler har ikke vært en del av vurderingsgrunnlaget i denne rapporten.

Der interne tvilstilfeller oppstod møttes teamet til analysemøter og foretok vurderinger i plenum. Avslutningsvis ble vurderingene til The Governance Group og BCW sammenlignet. I de tilfellene der det forekom store avvik, ble det gjennomført en grundigere evaluering.

2. ANALYSE

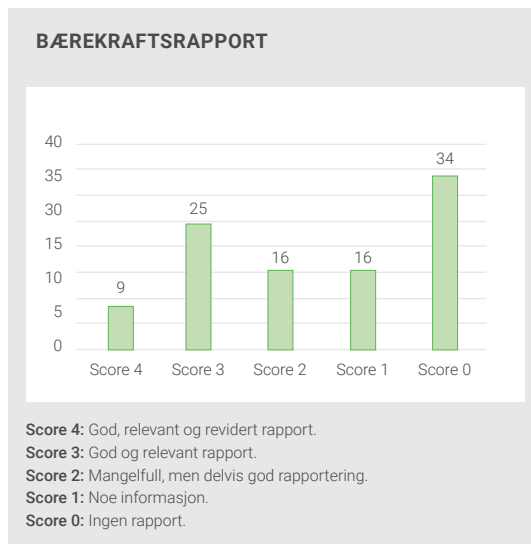
2.1.1 Bærekraftsrapportering

Har selskapet en bærekraftsrapport, og hva er en god rapport? Vi har ikke stilt som krav at rapporten skal være basert på en spesiell standard, men har vi lagt oss på linje med Global Reporting Initiative (GRI) og Oslo Børs' anbefalinger om at en god rapport skal være basert på en vesentlighetsanalyse: Rapporten skal fokusere på de bærekraftstemaene som er vesentlige for virksomheten og dens interessenter, og skal redegjøre for relevant praksis og resultater på de vesentligste områdene. For å få toppscore har vi satt som krav at rapporten skal være revidert av en uavhengig tredjepart, ettersom dette gir økt kvalitetssikring av informasjonen.

GRI

GRI er det mest benyttede internasjonale rapporteringsrammeverket for bærekraftsrapportering, over 90 % av de største selskapene i verden bruker denne standarden.* Grunnlaget for GRI er internasjonale standarder som FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter, FNs Global Compact og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper.

* ESG Reporting Reshapes Global Markets, *Forbes*, April 24 2017

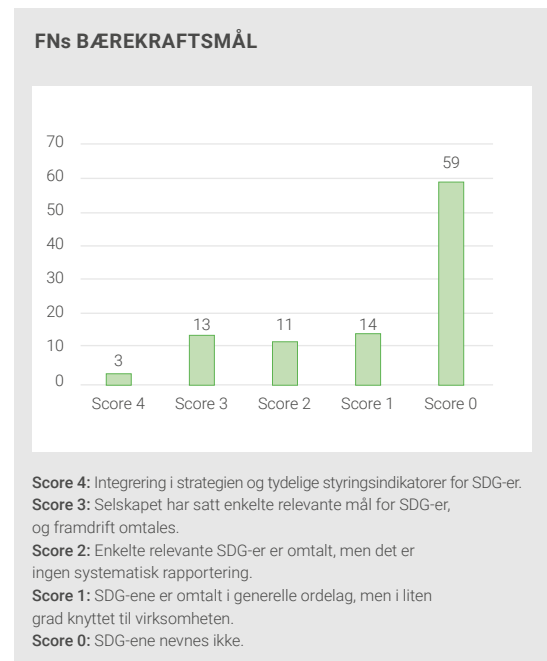
34 selskaper har en relevant og god bærekraftsrapport, og nær sagt alle disse sier de rapporterer etter GRI-standarden. Dette er selskaper som oppnår score 3 eller 4, og som da har en systematisk rapportering på de temaene som er identifisert som vesentlige av selskapet og dets interessenter. Ni av disse 34 har ekstern revisjon av rapportene, primært utført av de store revisjonsselskapene KPMG, PWC, EY og Deloitte. 16 selskaper har fått score 2, som omfatter selskaper med til dels god rapportering på flere temaer, men der det mangler en komplett vurdering og rapportering på vesentlige temaer. Ytterligere 16 selskaper har fått score 1, der det er noe informasjon om enkelte temaer, men vesentlige mangler og ingen forsøk på systematisk rapportering. Hele 34 selskaper har ingen rapportering, og dette inkluderer flere selskaper innen energi, finans og transport som må sies å ha vesentlig påvirkning og risiko knyttet til både miljø, klima og arbeidsforhold.

2.1.2 FNs bærekraftsmål

Bærekraftsmålene ser foreløpig ut til å ha etablert seg best i avdelingen for festtaler og grafisk design. Til tross for utstrakt bruk av de 17 målene i det visuelle designet av rapportene, og løfter om å bruke målene som ramme for

FNs Bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål ble lansert i 2015 og inneholder 17 målsettinger som verdenssamfunnet ønsker å nå innen 2030. Selv om dette primært er politiske mål, fikk de en entusiastisk mottakelse også i næringslivet, spesielt på styre- og toppledernivå. Mange selskaper uttrykker offentlig støtte til bærekraftsmålene, og bruker disse som en ramme for strategi- og målutvikling.

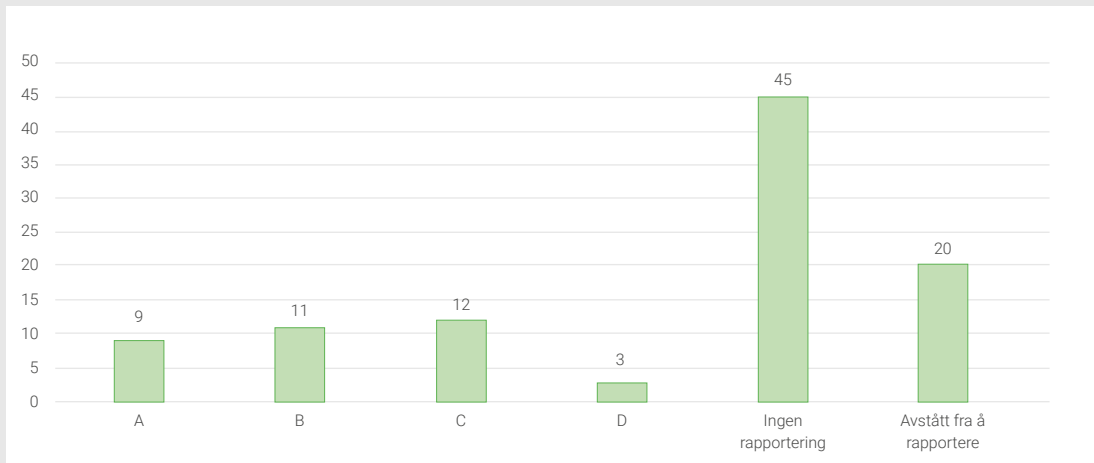

bærekraftsarbeidet, er det få selskaper som rapporterer meningsfullt på måloppnåelse. 59 selskaper nevner dem overhodet ikke, 25 selskaper nevner dem i forbifarten eller med et kort avsnitt, gjerne i forordet til administrerende direktør. 16 selskaper gjør reelle forsøk på å rapportere mer systematisk, mens kun Marine Harvest, Borregaard og SAS rapporterer på en måte som viser hvordan FNs bærekraftsmål er koblet til strategi, styring og resultater i virksomheten. Selv om bærekraftsmålene er populære i næringslivet, er det altså et godt stykke igjen før de kan være et meningsfullt rammeverk for rapportering. Det kan også diskuteres hvor godt egnet de 17 målene er som rammeverk for rapportering av bærekraft. Etter dagens praksis å dømme, ser de ut til å egne seg bedre som kilde til inspirasjon, retning og topplerengasjement, enn som rammeverk for konkrete målsettinger. Fra et investorperspektiv vil nok også målene være for sammensatte og omfattende til å fungere som grunnlag for selskapsanalyse.

2.1.3 CDP – Climate Disclosure Project

Her har vi brukt ratingen på klimarapportering, som fokuserer på selskapenes klimastrategier og utslippstall. Blant de 100 største på børs rapporterer 35 selskaper til CDP. Ni selskaper oppnår toppscoren A, hvilket er krevende og reflekterer en vesentlig innsats innen klimastrategi og tiltak. Disse ni representerer et bredt spekter av bransjer; havbruk, olje, finans, bygg og anlegg, telekom og eiendom. 23 selskaper rapporterer til nivå B og C, mens tre selskaper rapporterer på nivå D. 45 selskaper rapporterer ikke til CDP, mens 20 selskaper står notert med «Failed to

CDP-RAPPORTERING PÅ KLIMA

CDP

CDP er det største rapporteringsrammeverket for miljøinformasjon og den årlige rangeringen fra CDP brukes aktivt av finansbransjen. Over 6000 selskaper rapporterer via CDP, og databasen omfatter nær en femtedel av totale klimautslipp globalt. CDP er støttet av over 800 institusjonelle investorer med over 100 billioner* dollar forvaltningskapital.

*Billion på norsk tilsvarer «trillion» på engelsk

report». Dette er selskaper som er blitt kontaktet av CDP på vegne av investoren og bedt om å rapportere, men som har avstått fra å rapportere. Disse selskapene er tildelt et minuspoeng i vår analyse, ettersom det signaliserer manglende vilje til å etterkomme investormarkedets behov for informasjon.

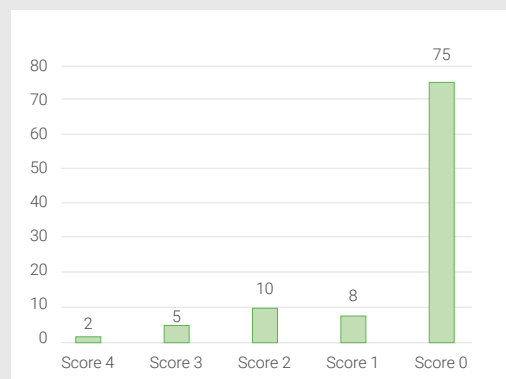
2.1.4 Rapportering av klimarisiko

Rapportering av klimarisiko kan bli et paradigmeskifte innen bærekraftsrapportering. Her er det ikke vektlagt hvordan selskapet selv påvirker klima gjennom egne utslipp, men hvilke finansielle konsekvenser klimaendringer kan gi for selskapenes bunnlinje. Banker, forsikrings-selskap, investorer og myndigheter får i økende grad øynene opp for klimaendringenes økonomiske konsekvenser for næringslivet. Dette gjelder fysiske klimaendringer som blant annet vil gi økte kostnader, skader, driftsstopp og råvaremangel som følge av ekstremvær, økosystemendringer, forsuring av havet og økende havnivåer. Det gjelder også såkalt «overgangsrisiko» knyttet til de endringene i rammebetingelser som kan komme som følge av klimapolitikken. Disse er langt vanskeligere å forutsi, men dersom vi skal nå målet i Paris-avtalen,

vil det bety vesentlige endringer i lovverk, teknologi, konkurransesituasjon og markedsdynamikk. Dette vil igjen utløse endringer i investor- og forbrukeradferd, og flere selskaper med store utslipp globalt er nå også gjenstand for erstatningssøksmål for sitt bidrag til klimaendringer og for manglende redegjørelse for klimarisiko. Kunsten for investorene er å identifisere hvilke selskaper som er best rustet for disse framtidsscenariene.

Det eneste etablerte rammeverket for informasjon om selskapers klimarisiko er utviklet på oppdrag fra G20-landenes Financial Stability Board. Michael Bloomberg og Nick Carney ble i 2015 utpekt til å lede en «Task Force for Climate

KLIMARISIKO

Score 4: Bred beskrivelse av fysisk risiko og overgangsrisiko.

God redegjørelse for selskapets arbeid med klimarisiko (styring, strategi, risikohåndtering, tall og mål).

Score 3: Klimarisiko beskrives i form av både fysisk risiko og overgangsrisiko. Det redegjøres overordnet for oppfølgingen (styring, strategi, risikohåndtering, tall og mål).

Score 2: Både fysisk risiko og overgangsrisiko omtales, men selskapet gir lite informasjon om tiltak.

Score 1: Klimarisiko er nevnt, men selskapet forklarer ikke hvordan dette håndteres.

Score 0: Klimarisiko nevnes ikke.

TCFD ANBEFALER REDEGJØRELSE OM:

Styrets involvering

- Styrets oppfølging av klimarelaterte risikoer inkludert muligheter
- Virksomhetens håndtering av klimarisiko

Strategi

- Klimarelaterte risikoer og muligheter for virksomheten over ulike tidshorisonter
- Klimarelaterte risikoer og muligheter for forretningsområdene, strategi og finansielle planer
- Scenarioanalyse for ulik temperaturutvikling (inkludert mindre enn 2° endring)

Risikostyring

- Virksomhetens prosesser for å identifisere og vurdere klimarelaterte risikoer
- Virksomhetens prosesser for å håndtere klimarelaterte risikoer
- Prosessene for å identifisere, vurdere og håndtere klimarisiko i virksomhetens risikostyringssystem

Måling og mål

- Sammenhengen mellom målingene for klimarelaterte risikoer og strategi samt risikostyring
- Virksomhetens klimagassutslipp (Scope 1, 2, evt. 3) og tilknyttede risikoer
- Målene virksomheten benytter for å følge opp klimarelaterte risikoer, og hvordan virksomhetens måloppnåelse er

Related Financial Disclosures» (TCFD) for å utvikle en anbefaling til rapportering av klimarisiko, primært til investorer, banker og forsikringsselskaper. Denne anbefalingen omfatter elleve hovedpunkter (se faktaboks) innen styring, strategi, risikohåndtering og målsettinger. Komplette rapportering vil gi et bilde av styret og ledelsens rolle i håndtering av klimarisiko, hvilken strategi selskapet har, hvordan risikoen identifiseres, analyseres og håndteres, samt konkrete mål og resultater innen klimarisikohåndtering. Anbefalingene ble lansert i 2017, så dette blir en nullpunktsmåling av første runde med årsrapportering.

Tallenes tale er rimelig klar: 75 selskaper nevner ikke klimarisiko en eneste gang, til tross for at mange har relativt grundige risikogjennomganger og nevner ordet «risiko» opp mot 300 ganger i samme årsrapport. Blant disse 75 finnes det flere selskaper tilknyttet olje og gass som vil være de første til å berøres av klimareguleringer, og flere selskaper innen primærnæringene, som vil påvirkes sterkt av ekstremvær og endringer i økosystemer.

Åtte selskaper nevner klima som en risikofaktor, men gir ingen informasjon utover det. Ni selskaper har et kort avsnitt og nevner et par momenter knyttet til enten fysisk risiko eller overgangsrisiko, men sier ingenting om hvordan dette håndteres i selskapet. Fem selskaper gjør reelle forsøk på å redegjøre for type risiko og hvordan det håndteres og har fått score 3; her har vi satt som krav at de skal redegjøre både for fysisk risiko og overgangsrisiko, og også si noe om en til to av punktene fra TCFD, innen styring, strategi, risikohåndtering eller målsetninger. Kun to selskaper, Equinor og Norsk Hydro, har etter vår vurdering en rapportering som gjør det mulig for leseren å vurdere kvaliteten i selskapets arbeid med klimarisiko.

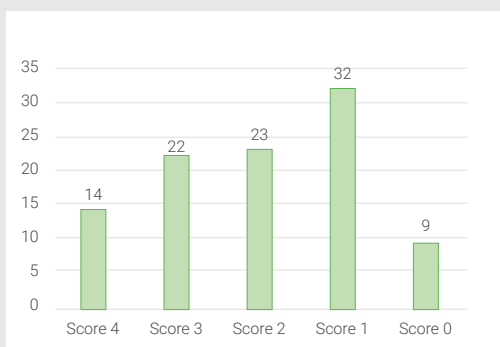
Det ser det ut til å være langt igjen før investorer kan få informasjon som kan brukes i selskapsanalysene. Mer bekymringsfullt er det at selskapene selv ikke ser ut til å ha tatt inn over seg hvilke klimarelaterte risikoer som ligger foran dem, og at svært få selskaper ser ut til å jobbe godt med dette. Her er det betimelig å stille spørsmål ved styrets overholdelse av ansvaret for å følge opp vesentlige risikofaktorer.

2.1.5 Bærekraftig kommunikasjon

Vi har analysert hvor godt selskapene kommuniserer på bærekraftsfeltet. Kriteriene har vært rapporteringens tilgjengelighet, brukervennlighet på nettsiden, og i hvilken grad innholdet i rapporten samsvarer med informasjonen som er publisert på hjemmesiden. God kommunikasjon er også vurdert ut fra selskapenes bruk av historiefortelling og infografikk. Vi har kun analysert rapportene og selskapenes hjemmesider.

En gjennomgang av hvordan de 100 største selskapene på Oslo Børs kommuniserer sitt bærekraftsarbeid, viser at det er et stort spenn både i kvalitet og omfang. Gjennomgående ser vi at de selskapene som har integrert bærekraft i kjernevirksomheten, lykkes best i å formidle konkret hva virksomheten faktisk gjør (og ikke gjør) innenfor bærekraft.

KOMMUNIKASJONSFAGLIG VURDERING

Score 4: Bærekraft fremstår som en sentral del av virksomhetens kommunikasjon. Engasjerer gjennom historiefortelling og øvrig virkemiddelbruk.

Score 3: Bærekraftsarbeidet formidles til flere målgrupper gjennom historiefortelling og infografikk, er lett tilgjengelig.

Score 2: Rapport er tilgjengelig, inneholder grunnleggende/overfladisk informasjon.

Score 1: Rapport er publisert, men vanskelig tilgjengelig.

Score 0: Rapport er ikke publisert.

Det som kjennetegner selskapene med best bærekraftskommunikasjon er at de, både i rapporter og på egne sider, lykkes i å presentere

arbeidet på en tydelig og tilgjengelig måte. De virksomhetene som i tillegg klarer å gjøre informasjonen engasjerende gjennom historiefortelling og øvrig virkemiddelbruk, skiller seg markant ut. Vår analyse viser at størrelse betyr noe. Store virksomheter ser ut til å ha lagt ned mest ressurser i sin kommunikasjon på bærekraftsområdet. Statlig eierskap ser også ut til å spille en positiv rolle, da

en overvekt av selskapene med statlig eierskap scorer godt på bærekraftskommunikasjon.

Et tydelig funn i analysen er at virksomheter som utarbeider gode, faglige rapporter på bærekraft, i tråd med kriteriene, også er gode til å kommunisere innholdet i disse. Da The Governance Group og BCW sammenlignet resultatene i de to analysene, fant vi kun fire mindre avvik mellom rapportering og nivå på kommunikasjon.

Basert på en kommunikasjonsfaglig vurdering får 14 av de 100 største selskapene på Oslo Børs toppscore for sin bærekraftskommunikasjon. Halvparten av disse selskapene er blant de 20 største. Når man ser alle de 14 selskapene under ett er samtlige blant de 60 største. Det er til sammen 36 selskaper som har oppnådd en score på 3 eller 4, og det er en tydelig tendens til at de store selskapene får bedre score enn de mindre selskapene på Oslo Børs. 23 selskaper har fått score 2, og nesten en tredjedel av utvalget (32 selskaper) har oppnådd nest laveste

score. Det er primært den nedre halvdel av de 100 største selskapene som er representert her. Ni av selskapene har fått score 0. Med ett unntak er disse selskapene blant de med lavest markedsverdi i utvalget.

Det er med andre ord ikke et entydig bilde som tegner seg, men det er en tendens til at større selskaper tar kommunikasjonen av bærekraft mer på alvor. Jo større et selskap er, jo flere ressurser kan settes inn på god kommunikasjon. Unntak finnes i begge ender, det vil si at vi ser store virksomheter som har overraskende svak kommunikasjon på bærekraftsfeltet, og mindre virksomheter som har en sterk kommunikasjon på området. En gjennomgang av selskapene viser også at virksomheter med statlig eierskap kommuniserer godt på bærekraft. Syv av selskapene på lista har staten på eierskaps-siden med eierandel mellom 33 prosent og 67 prosent. Seks av disse scorer høyt på bærekraftskommunikasjon (score 3 og 4), det siste selskapet scorer 2.

De selskapene der vi ikke kunne finne noe informasjon om bærekraft i rapportene, har fått score 0. Det betyr ikke nødvendigvis at de ikke tar bærekraftige grep i sin operasjonelle drift, men de evner ikke å kommunisere dette til omverdenen. Selskapene som oppnådde score 1 og 2 har publisert noe informasjon, men denne var svært vanskelig å finne. I dette sjiktet av selskaper er det flere som har et landingssted for bærekraft på sine hjemmesider, men denne inneholder kun en overfladisk, ofte generisk, beskrivelse av hva CSR er og hvorfor selskapet ønsker å ta dette på alvor, uten å bli konkrete på hvordan. Man finner dermed ikke fram til noe informativt om selskapets bærekraftengasjement, kun noen vage formuleringer om hvorfor CSR er viktig. Flere av disse selskapene hadde ingen informasjon på nettsiden overhodet, kun et lite avsnitt i årsrapporten om CSR generelt.

Det er først når vi kommer til selskapene som har fått score 3 og 4 vi kan begynne å snakke om bærekraftskommunikasjon. Disse selskapene klarer å formidle bærekraftsarbeidet i sine rapporter gjennom grep som historiefortelling, case med informative og relevante bilder, i tillegg til bruk av infografikk. Innholdet i rapportene er også tilgjengeliggjort på selskapenes hjemmeside, gjerne på en egen landingsside forbeholdt bærekraft, som formidler en troverdighet ved selskapets bærekraftsengasjement. Med det mener vi at selskapet ikke isolerer bærekraft til et område de må rapportere på og

14

av de 100 største selskapene på Oslo Børs får toppscore.

gi en tilmålt plass i årsrapporten, men at det er sentralt for virksomheten og også noe de løfter fram ved å snakke om det på sine egne flater. Det er et par trekk som gjør at de aller beste selskapene skiller seg ut. Bærekraft inngår som en del av selskapets kjernevirksomhet, og de er flinke til å peke på dette i sin kommunikasjon. Bærekraft framstår som en sentral og integrert del av hele virksomhetens drift, noe som opptar både eiere, styre, ledelse og de ansatte. De som kommuniserer best på området klarer å formidle hvordan bærekraft er forankret i hele organisasjonen, for eksempel gjennom illustrasjoner av bærekraftige løsninger ansatte tar i bruk, eller de miljømessige konsekvensene av nye grep selskapet har tatt.

Blant de beste ser vi også virksomheter med tydelige, målbare ambisjoner knyttet til sine utslipp og påvirkning på samfunnet. Disse målene gjemmes ikke bort, og signaliserer slik sett åpenhet og transparens om virksomheten.

Blant de beste ser vi også virksomheter med tydelige, målbare ambisjoner knyttet til sine utslipp og påvirkning på samfunnet.

Her finnes det også selskaper som kan vise til hvilke tiltak selskapet har igangsatt for å kunne nå målene, for eksempel ved å vise til konkrete grep som fører til at virksomhetens utslipp reduseres. Disse selskapene belønnes for å vise til konkrete tall og ønskede forbedringer, framfor å ta i bruk store, vage ord. Dette fordi tydelige, etterprøvbare mål kommuniserer at de tar bærekraftsutfordringene på alvor, i en slik grad at det reelt påvirker driften.

2.1.6 Regnskapsloven

Regnskapsloven⁷ krever at store selskaper opplyser hva de gjør for å integrere hensyn til menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter og sosiale forhold, det ytre miljø og bekjempelse av korrupsjon. Det skal som et minimum opplyses om retningslinjer, prinsipper, prosedyrer og standarder for disse temaene, og det skal skje i styrets årsberetning, slik at opplysningene er signert av styret selv. Det eneste unntaket er selskaper som rapporterer i tråd med Global Reporting Initiative eller FNs Global Compact – her kan styret henvise til denne rapporteringen selv om den står utenfor styrets beretning.

Lovteksten setter ikke konkrete krav til hvilke forhold innen miljø, korrupsjon, menneske-

rettigheter eller arbeidsforhold det skal rapporteres om. Det er dermed uklart hva det skal opplyses om: Vil det være observerte utfordringer i egen bedrift eller hos leverandører, faktiske brudd på reguleringer, bøter, eller rettskraftige dommer ved lovbrudd innen miljø, sosiale eller styringsmessige forhold? Samtidig er det uklart hva som skal anses som tilstrekkelige opplysninger om menneskerettigheter, arbeidsforhold, korrupsjon og ytre miljø.

Vi har ikke eksempler på at denne bestemmelsen i regnskapsloven er aktivt håndhevet av norske myndigheter. Loven gir likevel et minimumsnivå som både styre og revisor burde sikre at overholdes. De aller fleste av de 100 største børsnoterte selskapene har noe informasjon om temaene som dekkes av lovkravet, men kravet om at det skal stå i styrets beretning er det mange som ikke overholder. Det er hele 37 selskaper som det er vanskelig å se at har den lovpålagte informasjonen i styrets beretning. Dette gjelder primært de mindre selskapene blant de 100 største, men også flere store, profilerte selskaper. Ettersom vi i våre vurderinger ikke har grunnlag for å gjøre en nærmere juridisk vurdering av hvorvidt disse 37 selskapene faktisk begår lovbrudd ved å i liten eller ingen grad opplyse om forholdene etterspurt i regnskapsloven § 3-3 c, nøyer vi oss med å si at styrene og revisorene har et stykke igjen å gå.

2.2 SAMMENHENGER

Hva betyr det egentlig at et selskap rapporterer detaljert om bærekraft? Er det slik at

Basert på totalscore har vi gjennomført regresjonsanalyser for å se om det kan være tegn til enkelte sammenhenger, til tross for begrensningene i datagrunnlaget. Her så vi hvordan totalt oppnådde poeng i kvaliteten på bærekraftsinformasjon henger sammen med:

- Børsverdi
- Lønnsomhet - P/E (aksjekurs dividert med overskudd per aksje)
- Omsetning - P/S (aksjekursen dividert med omsetning per aksje)
- Soliditet - substans (selskapets eiendeler minus gjeld dividert med antall aksjer)
- Direkteavkastning (forholdet mellom utdelt utbytte og aksjekurs)
- Aksjekurs justert for grad av egenkapital - KJEK (kurs dividert med egenkapital per aksje)
- Andel statlig eierskap

lønnsomme selskaper rapporterer bedre om bærekraft? Er enkelte sektorer mer opptatt av å rapportere om bærekraft enn andre? Å finne statistiske sammenhenger krever et stort tallmateriale og informasjon samlet inn over tid slik at trender kan avdekkes eller avkreftes. Når vi ser på de 100 største selskapene notert på Oslo børs kan utvalget kanskje være stort nok. Grunnlaget er likevel ikke tilstrekkelig til å fastslå noen gyldige trender som over tid kan påvise noen sammenheng mellom kvaliteten på bærekraftsinformasjon og i hvilken grad en virksomhet er lønnsom, finansielt solid eller sikrer aksjonærene gode utbyttebetalinger.

Resultatene er ikke oppsiktsvekkende, men det er likevel verdt å nevne følgende:

- For hele utvalget er det en klar og statistisk signifikant sammenheng mellom kvaliteten på presentasjon av bærekraftsinformasjon og selskapenes børsverdi. Dess høyere børsverdi selskapet har, jo bedre rapportering om bærekraft.

Det er også en viss positiv sammenheng mellom kvaliteten på presentasjon av bærekraftsinformasjon og selskapenes grad av statlig eierskap, men denne er ikke statistisk signifikant for hele utvalget.

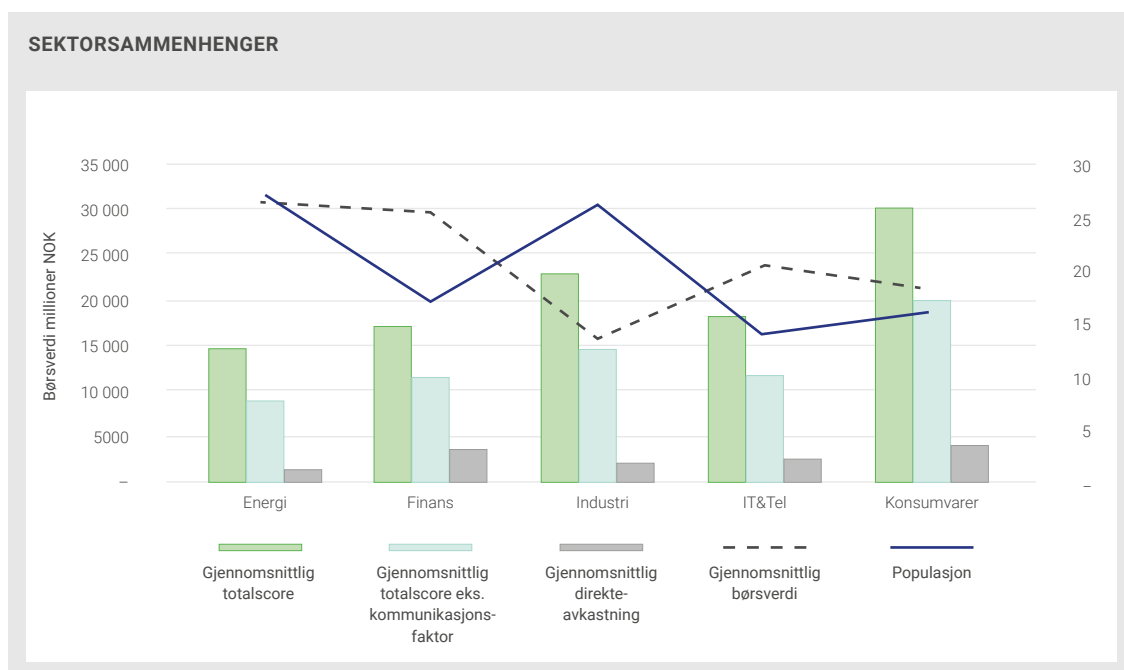
- Ved å redusere utvalget til bare å inkludere de 70 største aktørene, og kun se på kvaliteten i bærekraftsrapporteringen uten kommunikasjonsfaglige vurderinger, er det en statistisk gyldig sammenheng med selskapenes direkte-

avkastning, substans og innslag av statlig eierskap. Med andre ord har selskaper med innslag av statlig eierskap generelt bedre rapportering, og selskaper med høyere utbytte har også bedre bærekraftsinformasjon.

For en investor er direkteavkastning et svært interessant nøkkeltall: Det sier noe om hvor mye faktisk positiv kontantstrøm som tilfaller aksjonærene, og er ikke et mål på kursstigning som ved langsiktig eierskap i større grad representerer «papirpenger» (penger man ikke kan ha glede av og reinvestere). Et selskap som prioriterer kortsiktig profitt ved å unngå å investere i nyere maskiner med mindre energiforbruk, gode arbeidsforhold og kontrollprosesser for å avverge korrupsjon, vil kunne betale større utbytte på kort sikt, helt til disse unnlatsene gir bedriften utfordringer i form av strengere reguleringer, krav eller bøter.

Bærekraftsrapportering er ikke i seg selv inntektsbringende, men en indikasjon på at selskapet gjør analyser av forhold som har betydning i et lengre perspektiv. Når selskapene som får høyere poengsum for sin bærekraftsinformasjon også gir høyere direkteavkastning (større utbytter) – kan det være et tegn på at lønnsomheten er av mer varig karakter.

Oppsummert: Store selskaper, statlig eierskap og selskaper med høyere direkteavkastning rapporterer bedre om bærekraft. Dette vil det være interessant å følge over flere år for å se om dette er gyldig over tid.

Ved å se på gjennomsnittlige sektorvise nøkkeltall, kan det også være mulig å påvise interessante sammenhenger:

- I gjennomsnitt har selskaper som produserer konsumvarer den mest omfattende og best dokumenterte bærekraftsrapporteringen. Dette er også bransjen som i snitt gir høyest direkteavkastning til aksjonærene.
- Selv om enkelte energiselskaper gir bred og dyp informasjon om hvordan de håndterer ESG-forhold, har bransjen mange mindre aktører som i svært liten grad tilbyr samfunnet og investorer innsikt i hvor bærekraftig selskapene drives.
- En bransje som finans, som kan antas å forholde seg til strenge og standardiserte rapporteringskrav, har i gjennomsnitt ikke særlig omfattende bærekraftsinformasjon i sine rapporter. Her preges gjennomsnittstallet av at store aktører som DNB og Storebrand tilbyr god informasjon, mens de mindre aktørene har mangelfull rapportering.

Totalt sett: Et selskap som får mye oppmerksomhet på grunn av størrelse eller ved statlig eierskap, har generelt sett bedre kvalitet på bærekraftsinformasjonen. Enkeltpersoner har et direkte forhold til selskaper som produserer konsumvarer,

og en omdømmekrise som skyldes miljødeleggende virksomhet, dårlige arbeidsforhold eller korrupsjonssaker, vil få medieoppmerksomhet, og forbrukerne kan ta valg som rammer selskapene raskt. Mens de store energiselskapene er synlige i offentligheten, er det mange i sektoren som ikke får stor oppmerksomhet i samfunnet.

Også i finansbransjen er det de store aktørene med publikumskontakt som

rapporterer best på miljø-, samfunns- og styringsmessige forhold, mens de mindre aktørene presenterer mindre konkret informasjon om disse faktorene. Etersom regnskapsloven ikke setter klare krav til hva eller hvordan det skal informeres om miljø-, samfunns- eller styringsmessige forhold, er utfordringen at minimumsrapportering ikke har særlig stor verdi: Det er vanskelig å forstå hvordan selskapene forholder seg til risiko på disse områdene.

Det eksisterer mer enn

30

retningslinjer for bærekraftsrapportering.

3. KONKLUSJONER

Det er stor forskjell på hvor helhjertet og detaljert ulike selskaper rapporterer om bærekraft. Selv om det finnes mange eksempler på omfattende rapporter, kan det være vanskelig å sammenligne et selskaps eksponering mot risikoer innen miljø-, samfunns- eller styringsmessige forhold, fordi kriteriene for rapportering ikke er entydige. For klimadata er CDP-spesifikk, men ikke alle benytter denne normen. For de andre faktorene kan det til tross for konkret informasjon, ikke være mulig å sammenligne utfordringer knyttet til utslipp, arbeidsforhold eller korrupsjonsfare, fordi målingene er gjort på ulikt grunnlag. Dermed blir det vanskelig å sammenligne et selskap med andre selskaper i samme sektor, eller gjøre vurderinger av utfordringer i ulike sektorer opp mot hverandre.

Store børsnoterte selskaper benytter internasjonalt anerkjente regnskapsstandarder som grunnlag for hvordan resultater presenteres. Ved at prinsippene i regnskapsstandarder IFRS (International Financial Reporting Standards) i utstrakt grad samsvarer med US GAAP som brukes i USA, er reviderte regnskapstall forutsigbare for investorer å benytte i sine analyser. Tilsvarende er mer utfordrende for ikke-finansielle rapportelementer: Miljø-, samfunns- eller styringsmessige forhold har ingen omforent rapporteringsstandarder der enkle nøkkeltall kan settes sammen og benyttes i investeringsbeslutninger.

En hovedutfordring er at det finnes mange måter å rapportere om bærekraft på. Det eksisterer mer enn 30 retningslinjer for bærekraftsrapportering. Blant de mest utbredte med internasjonal anerkjennelse er GRI, UNGC, SASB, CDP og IIRC.⁸ Arbeidet med å skape omforente rapporteringsstandarder er ikke tydelig plassert hos internasjonale organisasjoner. Selv om EU forsøker å få på plass tydeligere rapporteringskriterier for selskaper i sine medlemsland,⁹ har ikke det internasjonale samfunnet opprettet noe standardsettende organ, heller ikke som følger opp anbefalingene fra Financial Stability Board's anbefalinger om klimarisikorapportering (TCFD).¹⁰

Når det gjelder måten selskapene velger å kommunisere sitt bærekraftsarbeid til omverdenen

⁸ Nasdaq, ESG Reporting Guide, 23 March 2017

⁹ Proposal for a regulation on disclosures relating to sustainable investments and sustainability risks and amending Directive (EU) 2016/2341

¹⁰ Se s. 49/32/37, Recommendations of the Task Force on Climate-related Financial Disclosures, FSB/BIS, juni 2017

på, utover den pålagte rapporteringen, ser vi et stort spenn både i kvalitet og omfang. Gjennomgående er det de største selskapene som bruker mest ressurser på dette. En overraskende stor andel av Norges største selskaper kommuniserer utydelig og dårlig rundt bærekraft. Størst troverdighet har de selskapene som klarer å knytte selskapets kjernevirksomhet opp mot bærekraftige løsninger, da dette kommuniserer at bærekraft er noe selskapet aktivt jobber med, ikke bare en sideaktivitet de trekker inn når nødvendig. Den sterkeste bærekraftskommunikasjonen inneholder rapportering og dokumentasjon i årsrapportene med god historiefortelling, bildebruk og infografikk, i kombinasjon med at dette innholdet er benyttet på selskapet sider.

Det er lett å gå seg vill når et selskap skal bestemme hvordan bærekraft skal presenteres utad. I fraværet av etablerte standarder mener vi det er sentralt at selskaper arbeider systematisk og målrettet med å identifisere hvilke faktorer innen miljø-, samfunns- eller styringsmessige forhold som er vesentlige for virksomheten. Dersom slike risikoer og forhold har operasjonell betydning for virksomheten, er det behov

Et selskap som forvaltes skikkelig, vurderer hvilke effekter driften har på samfunnet det opererer i.

for å etablere strategier som tar hensyn til disse faktorene. Det må lages mål og planer for å håndtere

dem, og styret har til syvende og sist en viktig rolle med å sørge for å følge opp at virksomheten bruker ressurser på en måte som er forenlig med en sunn utvikling for selskapet på lengre sikt. Troverdig kommunikasjon om håndteringen av disse forholdene er viktig for ansatte, kunder, leverandører, konkurrenter, lokalsamfunn, myndigheter – og sist, men ikke minst: Investorer.

Dersom et selskap forvaltes på en skikkelig måte, vil det være i stand til å vurdere hvilke effekter driften har på samfunnet det opererer i. Dette er nødvendig for å kunne legge strategier og planer som fungerer på lengre sikt, nettopp fordi de er bærekraftige: Ikke bare i en isolert økonomisk forstand, men slik at samspillet med myndigheter (korrupsjonsfare), naturen (utslipp og råvarebruk) og ansatte (arbeidsforhold) vil bli ivaretatt på en god måte. Våkne analytikere vet at det finnes mange tegn på at styret og ledelsen i et selskap sover på vakt, og at gode kvartalsresultater kan være forbigående – mangel på forståelse av bærekraft er et slikt tegn på kortsiktig lønnsomhet. Allerede for åtte år

siden skrev Financial Times på lederplass at manglende rapportering på FN Global Compact's kriterier er et alvorlig faresignal, fordi det betyr at ledelsen i et selskap ikke har tilstrekkelig kontroll over virksomhetens risikoer og forpliktelser.¹¹

Denne rapporten viser på hvilke områder de største norske børsnoterte selskapene rapporterer på en god måte om bærekraft. Enkelte selskaper gjør en god jobb, men det er fortsatt grunn til å la seg inspirere og legge seg i selen. Investorer skal kunne føle seg trygge på at styret og ledelsen forstår vesentlige risikoer som selskapet må kontrollere og følge opp innen miljø-, samfunns- og styringsmessige forhold. For at investorer skal kunne ha en reell nytte av bærekraftsrapportene, viser vår gjennomgang at det er behov for at styrene og selskapsledelsen bestemmer seg for å presentere mer konkret informasjon som er sammenlignbar mellom selskaper og sektorer over tid. Det betyr at tolkningen av standardene må bli mer omforent, og at de mange initiativene for bærekraftsrapportering bør konsolideres. Inntil det skjer er det viktig at selskapene selv har et bevisst forhold til hvilken bærekraftsinformasjon som er relevant for styring av risiko og resultater i sin virksomhet på kort, mellomlang og lang sikt.

4. OVERSIKT OVER TOPP 15

Totalvurdering er regnet ut ved å legge sammen antall poeng for hver av enkeltområdene (0-4) – disse er vektet likt. I tabellen vises også hvilke selskaper som har oppnådd toppscore for enkeltområdene. Det er ikke mulig ut fra tabellen å regne seg frem til totalvurderingene, ettersom det kun er toppscore i enkeltområdene som er synlig. Denne tilnærmingen er valgt for å vise hvem som representerer ledende praksis.

Selskap	Totalvurdering	Toppscore på enkeltområder				
		Vesentlighet	SDG	CDP	Klimarisiko	Bærekrafts-kommunikasjon
Equinor						
Marine Harvest						
DNB						
Norsk Hydro						
Storebrand						
DOF						
Telenor						
Borregaard						
Yara						
Orkla						
Veidekke						
SAS AB						
Atea						
Europris						
Scatec Solar						

† Betyr bedre enn kategori 4, men ikke totalvurdering 5

thegovgroup.org

bcwstories.no